

GAZETA DATCANILOR

• REVISTA ILUSTRATA PENTRU TOTI •

GAZETA DATCANILOR

Ese la 5 și 20 a fie-cărei luni.

Abonamentul: 10 lei pe an, pentru Transilvania 5 florini, pentru străinătate 12 lei.

A se adresa tot ce privesce Redacția și Administrația Directorului-fondator și proprietar al „Gazetei Sătenului” C. C. Datculescu, R.-Sarat.

Reflecșiuni politico-sociale.

Pentru omenii, cari nu trăesc numai de ași pe mâne, evenimentele din urmă trebuie să le fi dat multe de gândit.

Mai întâiu de toate forța opiniunii publice a dat jos un guvern plin de putere morală în afară și atotputernic în interiorul țerei prin o falangă administrativă îngrozitoare.

Omenii, cari fac politică din obicei, sau numai de urât, prin urmare nu-și dau silință, sau chiar le lipsește agerimea, de a pătrunde adevărata cauză a lucrurilor, în zadar și sparg capetele să afle adevărata cauză a căderii acelu guvern de mari speranțe și de trist sfârșit.

Noi cutezăm a afirma, că una din cauzele principale, — dacă nu unica — ale acelei căderi este, că guvernul, sau mai bine zis nici unul din guvernele lui Brătianu n'a fost destul de național în actele sale.

Când a fost vorba să intrăm în luptă pentru dobândirea independenței, când s'a proclamat independența, când sângeram pe câmpiile Bulgariei, s'a ridicat vr'o voce, care se atace pe Ion Brătianu? Când s'a proclamat regatul a protestat cine-va în această țară în contra acestui act volnic al guvernului față de Europa? Nu! pentru că aceste acte au fost prea naționale, de cât să mai pôtă fi vorba de nemulțumire și de violare de simț în această țară.

Dar când 400 de Bănățeni, cari emigraseră spre Dobrogea pentru a accelera totala romanisare a acestor trei-deci de arginți pentru restignirea Basarabiei, au fost reîmpămênteniți cu forța de guvernul lui Ion Brătianu, nu v'aduceți aminte ce murmur de indignațiune a isbucnit din toate piepturile românești?

Sunt mulți — foarte mulți — străini în regatul Român sub masca de români, sunt atât de mulți chiar în cercurile guvernamentale, ori cum s'ar numi ele, în cât un român neaș — ori de unde ar fi el! — trebuie de multe ori se despereze de triumful final al cauzei românești; dar grație proniei Dumnezeșci, că în timpuri grave, când e vorba de una din principalele cauze ale națiunii române se dovedește cu prisos, că valurile, pe cari plutesce nava guvernului nostru, sunt curat românești, și de ar fi toți membrii guvernului greci și bulgari și tendința lui cât se pôte de anti-română, cu atât mai rău pentru el! și noi românii nu dorim alt-ceva de cât ca guvernele noastre să-și dea în petec cât se pôte mai curând și în mod mai năprasnic; cu atât mai năprasnic are se fiă răspunsul nostru!

Când cu aniversarea centenară a lui Horia nu v'aduceți aminte, cu câtă curtenire s'a purtat guvernul lui Ion Brătianu față de dușmanii de mörte ai Românismului? N'am pretins nici noi, ca Brătianu să se pună în capul mișcării și să declame poesii

antimaghiare, dar am fi fost în drept să pretindem, ca să nu lovescă numai în noi.

Și óre espulsarea celor 6 transilvăneni fără nici o probă de culpabilitate a fost o faptă romănescă?

Și chiar dacă ar fi existat probe, nu ne-ar fi fost posibil nouă aici, să le ascundem? suntem noi *datori* a ne purta cavaleresc față de nișce mișei lași, cari vreau să taiă cea mai vi-gurósă tulpină a némului românesc? nu credeți că ar fi mai onorific pentru noi, când am putea fi de ȳece ori mai mișei și mai perfidi față de dênșii?

A fi perfid față de Unguri aș crede de cea mai nobilă virtute la un român!

Guvernele lui Ion Brătianu în cele din urmă au devenit fudule până la cel mai de jos grad de aristocrație, dar fudule față de sêraca romănime pe când față de străini erau prevenitóre până la servilism. În ȳilele din urmă, când ministerul român se vedea pe unde-va înconjurat de corpul diplomatic străin, 'ți făcea impresiunea, ca și când *acesta* ar fi guvernul nostru și miniștri romăni acredității puterilor străine.

Cu puțină judecată independentă se pôte afirma, că guvernele lui Ion Brătianu au fost — cel puțin! — prea puțin naționale, din cauza asta a că-đut în fine atât de trist, în mijlocul unei majorități parlamentare

Deiei se pôte vedea lămurit că eu minciuna prândesci, dar de cinat nu mai cini, de ar fi această cină chiar constituțională la aparență!

În momentul de față se ȳice că avem un guvern conservator. Aceste sunt vorbe și ilusiuni; — vorbe din partea adversarilor actualului guvern și ilusiuni din partea conservatorilor, cari se bucură, că le-a venit rëndul și lor, a *regula finanțele țerei*. Noi scim una și bună: dacă acest guvern de tranziție va da probe de romanitate, o va duce cu noi, dacă nu, nu! Valorile pe cari pluteșce corabia lui, sunt romăneșci, se țină minte! îndată ce se va încer-

ca să rîdă de cei ce-l pörtă va provoca o furtună maritimă mai îngrozitóre de cât cele de pe marea négră.

Două lucruri există într'un Stat național, contra căror nu pôte să stea nici un guvern contradictor: sentimentul de omogenitate și — onestitatea!

Pentru tăria sentimentului de omogenitate n'avem nevoie să mai aducem probe. Chiar animalele de un soi, când sunt atacate se știu apêra *cú succes*, dar o națiune atât de mult încercată și înșelată ca Românii?

Iar în cât pentru onestitate să vedem:

Este evident, că fie-care exploatator, dacă vrea să trăiască după plac, are nevoie de un număr mare de muncitori, cari nici o dată nu vor fi prietenii lui devotați, ci dușmănia lor va creșce cu pretențiunile stăpânului.

Cu cât numărul exploatatorilor va creșce în această lume, cu atât mai mult vor creșce — și încă în proporțiune geometrică! — dușmanii lor și din când în când unghia impilaților va ajunge *sigur* în gâtul impilatorilor și știți fôrte bine, că românul n'are unghi ci — ghiare de vultur!

Vedeți dar, iubiți coconași, cari vreți să trăiți eften în lumea asta, că noi n'avem nevoie de dreptatea cerescă pentru a scăpa de voi, sunteți espuși ȳilnic, ba în fie-care moment, a peri în urma forței brutale, în urma dreptății dobitocești; voi, cari nici nu meritați, ca cerul să-și manifeste autoritatea pentru a vă prăpădi.

Să bage dar bine de sémă ocăr-muitorii, cari vor voi să ni se *impună* de aici înainte, dreptatea în ȳiua de astăđi, în epoca vaporului și a electricității, vine fôrte repede și Românul încă nu e tot d'auna bróscă țestósă!

Un optimist.

Încetarea rescólei țeranilor.

Rescóla țeranilor, în localitățile unde s'a produs, a fost potolită de armată.

Recunoaşcem că s'au întrebuiţat mijloce prea „energice“ şi s'a răspândit sângeră nevinovat. Dar în înprejurările grave în care ne aflăm toate măsurile — însă evitându-se vărsare de sângeră — şi avu scusa lor. În'adevăr toţi şciam că dacă mişcarea acăsta, a unor ţărani orbiţi de mizerie şi înpişi de duşmanii naţionalităţii române, ar fi continuat, peste grave înprejurări trecem şi cine-ştie de nu era peirea ţerei şi încătuşarea — pentru multă vreme — a libertăţii.

Greşiţi în'adevăr au fost ţeranii cari s'au încredut vorbelor deşarte şi impulsiei duşmanilor ţerei, pentru a face acea nechibzuită mişcare; dar vinovaţi şi criminali sunt cei-ce 'i au împins la toate aceste neorîndueli. Aceştia trebuie demascaţi, contra acestor vrăjmaşi ai viitorului ţerei să se îndrepteze rigorile legii!

Aceştia sunt cari duseră, deunăzi, ţara aproape de peire, acestora familiile ţeranilor ucişi, închişi şi cu munca perdută le datorază răsplătire. Justiţia facă şi datoria şi, or-cine ar fi, înfunde puşcăriile cu ei.

Lumina trebuie a se face şi se va face!

În'acele localităţi unde instigatorii au „operat cu succes“, ţărănimea lesne le putea da ascultare până a risca chiar existenţa ţerei lor, de ore-ce se găseu în cea mai mare desnădăjduire, în mizeria şi ignoranţa cea mai completă, fără a 'şi avea hrana dîlnică şi exploatată în un mod infam de arendaşii streini şi fără suflet, carile ceru plată până şi la urzicele ce adunau din păduri pentru hrană, iar învoelele ajunseseră în'acel grad în cât acei ţărani, fără nici uă bucată de pămînt, avu învoeli cari se resumau la 75 la sută pentru arendaş şi d'abea 25 la sută pentru ei.

* * *

Rescôla s'a potolit şi acum e momentul cel mai oportun pentru ca fiecare să se ocupe de îmbunătăţirea sôrteii sătenilor. Atât mai rău pentru că

am aşceptat ca cuţitul s'ajungă la os, pentru a le face îndreptăţirile la cari au dreptul şi la care or-ce om just şi prevădător trebuie a se gândi.

Gazeta Sătenului 'şi a făcut, dansa, datoria; şi nu acum, când rănile populaţiunii rurale s'au descoperit cu totul, ci cu mult înainte! Citescă-se toate studiile ce am făcut, în curs de peste patru ani, şi se va vedea că noi le arătam cum realmente sunt şi dam modul lecuirei lor.

Acele lecuiri, trecute nebăgate de semă înainte, ađi sunt găsitate nemerite.

A! dacă se ocupau din'ainte de aceste îmbunătăţiri, pe care le-am resumat şi în numărul trecut, ţeranul n'ajungea în mizeria de acum şi dacă resvrătire se făcea, acăsta era în potriua celor ce ar fi cutezat a 'i împinge la mişcarea de deună-đi „pentru a pescui în apă turbure“ şi a ne da penibila privelişce a masacrării ţeranului.....

Gândescă-se dar, cel puţin acum, guvernării noastre a asigura linişcea prin bunul traiu şi dreptate în sate. Dee-le acum ceea-ce noi cerem mereu de aproape 5 ani şi mai ales voteze legea ce o cerem incontinuu, pentru a se vinde numai sătenilor fără pămînt d'ajuns, în mici loturi şi cu înlesniri de plată, toate moşiele statului mici şi mari — pe cât timp mai sunt. Dee-le puţinţa d'a face uă cultură mai puţin înapoiată. Dee-le dreptate prin uă cinstită şi părintescă administraţie. Facă-se reformele economice aşa de urgente pe care noi — cari de ani le desbatem, într'una, în'acăstă revistă — de astă dată nu le mai pomenim din nou acum, când în diferitele ăiare sunt prezentate *aceleaşi*, sub diferite forme, şi chiar de acei ce ne socotéu prea democraţi, atunci, când le propuném.

Se înţelege că nu vorbim de reformele atingând dreptul de proprietate al particularilor, de ore-ce ţeranul e cinstit şi noi, ca adevăraţi prieteni şi apărători ai lui, n'am putut şi nu pu-

tem cere, ce nu e drept și ce nu pot pune a cere țăranimea de cât sau cei prea înaintați în idei *pentru aceste vremuri*, sau cei ce voesc prin asemenea lucruri a 'și face uă popularitate, la care nu noi vom aspira vr'o dată.

Acum mai mult ca or-când săténul nostru, când e fórte convins că ade-vărata dreptate nu 'i se va face de cât când o va pretinde și va lupta pentru dobândirea ei pe calea legală, să se gândescă ce inportanță de căpetenie va avea pentru cauza lui viitórele alegeri.

Gândescă-se bine dar cui va da votul și păzescă-se tot așa de mult de cei-ce făgăduesc prea mult ca și de cei-ce au probat că nu au apărat nici un drept al lor.

Pân'atunci conjurăm pe toți cei-ce nu voesc peirea țerei sau compromiterea cauzei săténului român, a fi liniștiți, în ordine și a respecta legele țerei. Iar pe cei-ce — profitând de mizeria lor — 'i înping la rescóle sau le exaltéză mintea cu lucruri imposibile ađi de realizat, să 'i desprețuescă ca cei mai mari dușmani ai cauzei lor.

Acésta e povăța noastră, sinceră și frățescă, ce le dăm cu riscul d'a ne atrage asupra capetelor nóstre fulgerele dujmanilor țerei ce — simțim — că foesc în țară de o vreme în cóce, și sub diferite aparente nu fac de cât jocul streinilor și celor ce — profitând de cine șcie ce alte rescóle — voesc tirania cea mai grozavă.

Numai prin linișce și matură chib-zuință la alegerea reprezentanților colegiului țăranesc, se póte asigura țerei și săténului propășire în viitor!

Cestiunea țăranilor, precum nu se póte rezolva prin înpușcături, tot astfel nu se póte prin cereri de lucruri nedrepte, imposibil de împlinit și prin ațifarea urei; ci numai prin reforme care vor veni de sine îndată ce țăranimea 'și va alege reprezentanți șciuți, încercați, capabili și vrednici, ai cauzei lor.

Așa dar s'avem cu toții ochii ațin-

tiți asupra acestei viitóre mari bătălii pacinice!

Dacă vom fi păcătoși la viitórele alegeri, și guvern și corpuri legiuitóre și administrație și justiție păcătósă vom avea!

Satucénul.

Noțiuni asupra falsificațiunei făinei de grâu.

— Urmare. —

Făina de cartofi intră adesea în amestecătură cu făina de grâu, constituind ast fel o calitate mai inferióră ca valóre nutritivă și cantitativă, une-ori este chiar improprie la panificațiune. Esamenul microscopic este cel mai bun mijloc de a constata înșelăciunea.

Puscher tratéză făina cu o amestecătură de acid sulfuric o parte cu 2 părți apă; se va forma o umflătură care dacă conține feculă de cartofi răspândeșce un miros neplăcut de alcool amilic sau rachiu de bucate.

Martens arată că dacă se amestecă făina cu apa într'un mojar, și apoi se strecóră și se filtréză, lichidului filtrat adăogânduise o soluțiune zodată, îndată se albăstrește când făina a fost falsificată cu feculă de cartofi.

Donny sprijinit pe acțiunea diferită ce exercită o disoluțiune slabă de potasă asupra feculei și amidonului, pune sub microscop puțină făină care se îmbibă cu o soluțiune alcolină de 0015—002; grăunțele de făină nu sunt de cât abia modificate, pe când grăunțele de feculă se umflă și forméză mari plăci subțiri și transparente. Acésta schimbare e prea ușóră de observat dacă cu băgare de sémă se adaugă amestecături prealabile uscate o mică cantitate de o soluțiune zodată.

Intrebuințarea luminei polarisate care dă caractere diferite cu grăunțele de feculă de origini diverse a fost indicată de Rivet, apoi de Moitessier de Montpellier cari au obținut frumoșe rezultate, grăunțele de scrobélă de grâu nu presintă nici un fenomen apreciable la lumina polarisată, pe când grăunțele de feculă de cartofi, presintă o cruce négră prea frumoșă. Mălaiu o cruce négră obscură ale cărei raze se lărgesc spre extremitate. Amestecul făinei cu orez se descoperi la microscop unde se vęd fragmente unghiulare, semi-translucide.

Când făina este amestecată cu malai atunci pe lângă procedeul indicat de lumina polarisată; se mai póte constata și la microscop. Afară de acésta glutenul obținut du-

pă cum am văzut, e galben, nelipicios și nu se întinde. Pentru a recunoșce o astfel de amestecătură *Besnou*, a descoperit că málaiu sub influența vaporilor amoniacali se colorază în galben, sau prin contactul cu o soluțiune de potase sau de sodă caustică. Introducerea neghinei în făina de grâu poate aduce accidente grave sănătății publice.

Acastă fraudă se poate recunoșce prin alcool. Dacă se tratăză făina cu alcool cu cât rămâne mai limpede cu atât făina este mai curată; colórea gălbue ce dă alcoolului provine din cauza tărâței ce ar conține o făină la care s'a strecurat în timpul cernerei, și din care se estrage o reșină particulară al cărei gust este plăcut. Pe când din contra dacă făina ar fi conținut grăunțe de neghină, ia îndată o colóre verdue, care se deschide puțin câte puțin, gustul acestei tincturi alcoolice este astrigent și neplăcut, grețos. Evaporat la sicitate, lasă o rămășiță galbenă verdue al cărui gust displăcut este foarte pronunțat.

Amestecarea făinei de grâu cu cea de seacă se recunoșce prin aceea că glutenul este lipicios, negricios neomogen și nu se usucă nici o dată complect.

La amestecare cu orz, glutenul este uscat, alb și cam vermiculat. La microscop e foarte greu de recunoscut, totuși dacă se află câte-va fragmente din acoperișul ce învăle orzul, atunci descoperirea devine mai lesnicioasă.

Amestecarea făinei de grâu cu ovéz se poate recunoșce prin aceea că glutenul este galben închis ne omogen și puțin aromatic.

Făina de linte și bob nu se adaugă la făina de grâu de cât numai la cele de calitate inferioară, pe când făina de mazăre și fasole se poate adăoga la ori-ce calitate de făină în proporțiune de 5% când nu-i schimbă colórea și mirosul. În proporțiune mai mare, făina perde facultatea de a se strânge prin presiunea în mână; făcându-se o pastă cam grăsoasă și săpunosă; câte o dată chiar cu făină de fasole, făina de grâu devine improprie la panificațiune. Dacă proporțiunea făinei leguminoselor este în mare cantitate atunci dă făinei de grâu mirosul caracteristic al făinelor de leguminoase.

După *Donny*, făina bănuită se supune vaporilor de acid nitric apoi de amoniac, dacă colorațiunea este purpurie ea conține fasole sau bob, dacă este galbenă, nu. De altă parte esamenul microscopic lasă a se vedea fragmente de țesături celulare reticulate în fire exagonale și caracteristice.

Robine constată prezența în făină a leguminoselor amestecând făina bănuită cu puțină apă într'un mojar, lichidului filtrat 'i se adăogă puțină apă iodată, dacă conține fasole îndată se colorază în roș deschis care dis-

pare cu atât mai repede cu cât cantitatea fasolei este mai mare.

Lassaigne a putut găsi făina leguminoselor prin ajutorul unei soluțiuni de sare feróse. O făină curată se colorază în galben deschis, pe când o făină amestecată se colorază în galben portocaliu sau verde închis din cauza prezenței de tanin.

(va urma) **C. Dimitrescu.**

Flori sêlbatece din România.

(Urmare).

ANEMONELE.

Plantă din familia Renonculaceelor, a cărui nume vine de la elinescul *anemos* [vânt], adică că 'i prieșce în locurile expuse vântului, unde cresc cele mai multe specii de Anemone.

Acastă plantă coprinde uă mulțime de specii foarte interesante și care se află descrise în „Florile.“

Voi complecta cele spuse în'acel tratat cu următoarele, pe care le înfăcișeză gravurele din'acel număr.

Anemona silvestris, numită și Oiță sau Dedeteii sêlbateci, e foarte rustică, stufósă, dând nișce flori frumoșe, mari, desvóltă și albe. Se cultivă și în grădini, înflorind primăvara și chiar tómnă.

Anemona coronaria a produs de curând uă varietate (*Anemona coronaria chrysanthemiflora*) foarte frumoșă, învóltă de grădină, foarte deosebită de cele alte Anemone în vóltă. Florile au forma florilor de Crisantem sau Tufănică; sunt foarte mari, rose, liliachii, violete și roși.

Anemonele florarilor, care sunt plante indigene, prin culturi îngrijite 'și au schimbat cu totul forma florei lor. Ele sunt mult căutate de amatori și colecțiunile de Anemone sunt numeroșe. Pentru ca această flóre să însușescă calitățile acelea căutate de amatori trebuie ca:

frunzișul să fie des și bine tăiat, iar involucrul de desuptul florei să aibă aspectul din gravura A, și să fie mai în jos de flóre;

petalele cele mari să fie exterioare, gróse și rotunde ca în B, și bine despărțite în C;

micele petale din'ăuntrul florei F. D. E. trebuie a fi scurte și distincte.

Sunt specii de Anemone otrăvitoare, precum *Anemona pratense* (Dedeții de livede), *Anemona pulsatilla* (Dedeții péroși), *Anemona nemorosa*, *Anemona ranunculoides* din sucui cărei locuitorii din Camceatea 'și pregătesc otrava săgeților lor.

Dedeții péroși cu flórea albastră-violetă strălucitoare péroasă în afară și în formă de cupă [*Anemona Pulsatilla*], au foile rubefiante, producând pe piele efectul unei visicături și se întrebuințea pentru vindecarea ulcerelor gangrenóse de la cai. Râia din cap și chelia se vindecă lesne dacă se pune în cap, de două ori pe zi, foi strivite de Dedeții de pădure.

Otrava, având formula $C^{15} H^{12} O^6$, adică Anemonina, se extrage din Dedeții de pădure (*Anemona nemorosa*) pe cari dacă 'i pasc, primăvara, vitele prin păduri le apucă diareea, suflă greu și pot chiar muri.

MĂRGĂRITĂRELUL SAU LĂCRĂMIOARE.

(*Convallaria majalis*).

Acéstă drăguță floriceică vivace, ce se găsește nu numai prin grădini, dar și în stare sêlbatecă prin pădurile umbróse, ține de familia Liliaceelor.

În tratatul de horticultură „Florile“, s'a vorbit despre acéstă plantă cu florile cu mirosul așa de plăcut.

De astă dată voi spune despre acéstă plantă câte-va cuvinte din alt punct de vedere.

Tóta lumea cunoșce Mărgăritărelul, dar puțini știu că acéstă plăcută plantă e, în întregul ei, fórte otrăvitoare. Florile mai ales sunt mai veninóse. Din *Convallaria* ($C^{34} H^{62} O^{11}$), acea substanță veninóasă scóasă din Mărgăritărel, Martin a extras alcaloidul *maialin* și acidul *maialic*.

Numai câte-va picături de extras de Lăcrămióre sunt d'ajuns pentru a ucide un om; d'aceia recomand, părinților d'a nu lăsa copii să se jóce cu acéstă plăcută dar primejdiosă plantă ce 'i mai ȃce și Clopoței. Din acéstă plantă se extrăgea vestita *apă de aur* cunoscută mai ales la nemți și care se pretindea că avea proprietăți înprospătătoare a puterei.

Ca plantă ornamentală prin grădini 'i prieșce la umbră și în pământ cam nisipos. Gravura relativă din'acest număr înfăcișeză noua varietate obținută de curând de d-l Fortin și care se deosebesce de Mărgăritărelul obicinuit, numai în aceea că spicul cu flori e mai lung și florile sunt mult mai mari.

ASPIDIUL GHIMPOS

(*Aspidium sau Polypodium aculeatum*).

Fugeră, care se găsește cu profuziune prin prejurul băilor de la Slănic și prin alte păduri și chiar prin tufărișuri. Ține de familia Fugereelor. Póte crește până la 1 metru înălțime și chiar prin grădini în locurile umbróse și adăpostite unde se cultivă pentru eleganța sa. Una din gravurele din'acest număr o reprezintă.

Cultura Aspidiului ghimpos e aceeași ca a celor alte fugere descrise în „Florile.“

Acéstă plantă are proprietăți vindecătoare a viermelui solitar și e una din cele dintâi vegetale ce a apărut pe pământ.

C. C. D.

Fórfecele de Grădină

Aceste ustensile de grădinărie sunt fórte trebuincióse și nu trebuie să lipsescă nimărui, care are vr'o grădină cât de mică de arbori și arbuști.

Fórfecele de grădini sunt de diferite forme și întrebuințări.

Unele sunt mari și se folosesc la tunderea erbei, și copăceilor așezați în palisade, etc. La noi unde e așa de mult întrebuințat sis-

temul d'a se face brasdele prin prejur cu iarbă, aceste fôrfece, cu limbele mari, sunt fôrte trebuinciose.

Alte fôrfece, puse în vêrful unei prăjini, sunt ast-fel făcute în cât, trăgând de uă sfôră, să poți tăia crăcile uscate sau de prisos din vêrful copacilor, d'asemenea și pentru carătatul omidelor.

Dar cele mai întrebuițate fôrfece sunt cele de mână cari, încetul cu încetul, vor ajunge a înlocui cu desăvêrsire cosorul.

Acastă fôrfecă de grădină, numită și *Secator*, când e tăioasă și bine potrivită, tae tot așa de net, fără striviri, ca și cosorașul cel mai tăios; deosebirea constă în'aceia că *Secatorul* e mai îndemânic și poți lucra mai repede ca cu cosorul.

Se fac *Secatori* de tôte formele și mărimile, pentru dame și bărbați. Cele mai răspândite pe la noi sunt următorele — pe care le reprezintă gravurele relative din'acest număr:

Secatorul Aubert, care pörtă numele cuțitarului frances cu același nume, e cu două tăișuri, putându-se ast-fel tăia ramura din orice parte fără a rupe coja. Se fac de diferite mărimi și pôte că cu timpul—ca în Franca — vor înlocui cosorele și la tăiatul viței de vie, scutindu-ne ast-tel uă mulțime de dîle.

Secatorul, sistem Vigier, Febvre și Secatorul Saladin sunt de altă fabricațiune, trainice și dând rezultate destul de bune, adică d'a nu sdrili coja copacului când tăișul e bine ascuțit și potrivit.

Unele sunt cu mânerul de fier, altele de lemn sau de os.

Fôrfecele de grădini anul acesta sau folosit mult, de ôre-ce — din cauza marelor geruri — multe crângi s'au uscat și au trebuit, la arbori și arbuști, a se tăia.

Cu *Secatorul* potrivirea și tăerea copacilor și copăceilor se face bine și repede și printre crângi, unde lucrarea cu cosorul e anevoioasă, *secatorul* pătrunde și tae cu înlesnire.

Mai ales la darea de forme a copacilor aceste fôrfece 'ți sunt de mare folos. Nu trebuie a se întrebuița însă de cât fôrfece cu tăișul bine ascuțit de ôre-ce alt fel sdrobesc ramurile sau le strivesc.

Grădinarii bătrâni preferă, pentru tăiatul ramurilor verđi, cosorul fôrfecelor. Când însă fôrfece e bine ascuțită, de bună fabricațiune și potrivită, precum și mânuită cu îndemânătecie, inconvenientele semnalate în tratatele vechi de pomologie nu se produc.

În or-ce cas *Secatorul* are asupra cosorului avantajul, d'ați permite a lucra mult mai repede — lucru fôrte prețios la noi unde se întrebuițază așa puțin timp pentru rețedela și curățirea arborilor.

C.

CARTOFUL DE CANADA

La noi cestiunea Cartofului e tot d'auna de actualitate și prin urmare or de câte-ori am reaminti acastă cestiune, rău nu vom face.

Prin tôte diarele cetim că unii din sătenii n'au ce mai mânca, dar pe nimeni, afară de confratele nostru B. Moga de la *Economia Națională* nu vedem propovêduind introducerea acestei plante »feritoare de fôme« în culturile sătênului.

Puțini din sătenii noștri citesc meritosa publicațiune asupra Cartofului, datorată d-lui Moga; d'asemenea și numeroșele studii și propagande ce am făcut în toți anii în *Gazeta Sătênului* pentru acastă binecuvântată plantă.

Deci pentru ca sătênul nostru să se convingă cu totul de folosințele ce va avea începând a cultiva cartofi, ar trebui ca Statul să dea, în fie-care comună, cartofi, de soiuri potrivite și alese, cu obligațiune d'a fi cultivați, și ast-fel se va introduce și la noi cultura Cartofului care, ađi, d'abea o găsim făcându-se prin unele grădini și pe la unii grădinari streini.

Intru ce ne priveșce vom continua a semnală cele mai bune, noi varietăți ce s'au obținut și principalele lor caractere, putându-se — cu timpul — a se forma, din tôte câte am tot spus asupra Cartofului, un tratat care, împreună cu cartea d-lui Moga, formeză cele mai complete studiuri ce avem cunoșcința că s'au făcut, în România, asupra acestui subiect așa de important pentru țara noastră, dar cărui 'i se dă așa puțină importantă.

Noua varietate, pe care uă reprezintă una din gravurele din'acest număr, s'a cultivat pentru prima ôră în Europa, la Lunéville, de meritosul experimentator Paul Genay.

Cartoful de Canada, spune d-l Vilmorin că a dat la d-l Genay — în un climat destul de aspru — *recolte superiøre multor altor specii încercate comparativ*. Ba chiar a întrecut Cartoful „Institut de Beauvais“ reprezentat de gravura din suplimentul No. 21 AN II al Gazetei Sătênului, și care, în 1885, era semnalat ca cea mai producătoare varietate de cartofi, în amănunțitul studiu al cartofului și utilizării lui variate, din'acastă revistă.

Tuberculele Cartofului de Canada sémănă cu a le Cartofului »Jeancé« numit și »Cartof Vosgian«, dar florile sunt albe și germele roz. Pe lângă marea rodnicie a cartofului de Canada, care are carnea aprôpe albă, ni se afirmă că acastă varietate, nu prea târđie, se păstrează fôrte bine iarna.

Noi regretăm că suntem în neputință d'a uă propaga p'aci, de ôre-ce — ca măsură

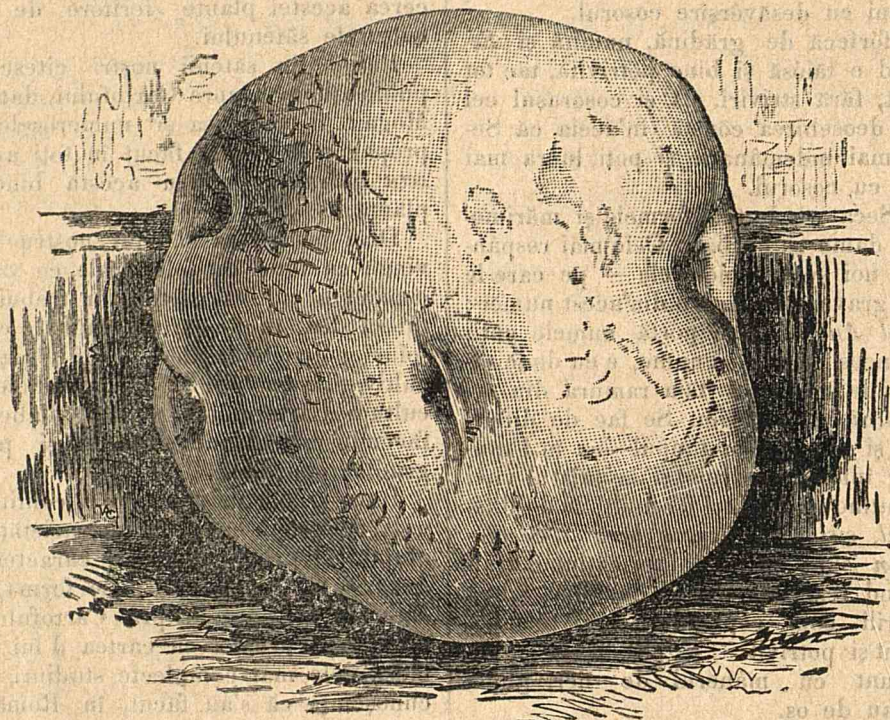
preîntâmpinătoare a filoxerei — nici introducerea tuberculelor de cartofi în țară nu e permisă..... parcă n'am fi băntuiți și noi de filoxeră.

Până ce guvernul se va decide a introduce în România, sau a lăsa pe cei cu bunăvoință d'a aduce varietăți superioare de cartofii, povățuim pe cei ce voesc a obține cu așa dișii cartofii de Brașov, ce se găsec prin

țară, tubercule mai grôse, a urma procedul întrebuițat de d l Fleury din Verneuil:

»Când nvoile tulpini eșite din pământ au „10 centimetre de înălțime, suprimă pe tôte „care sunt pe de lături, adică păstrează nu- „mai pe cele două din mijloc care 'ți se par „mai vigurose.“

C. C. D.

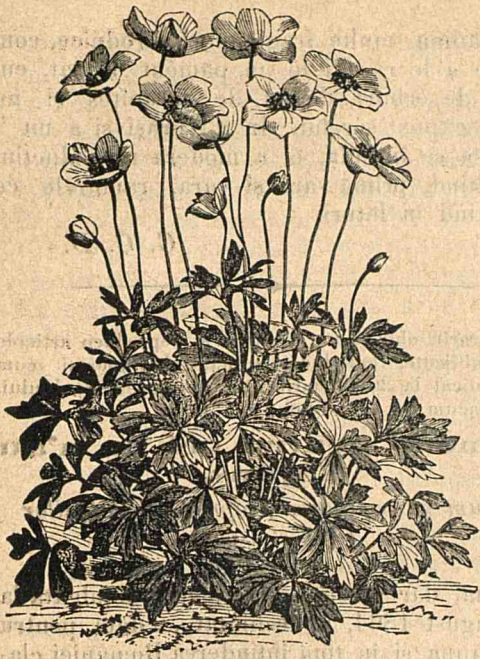
Cartoful de Canadă. [expl. în'acest număr].

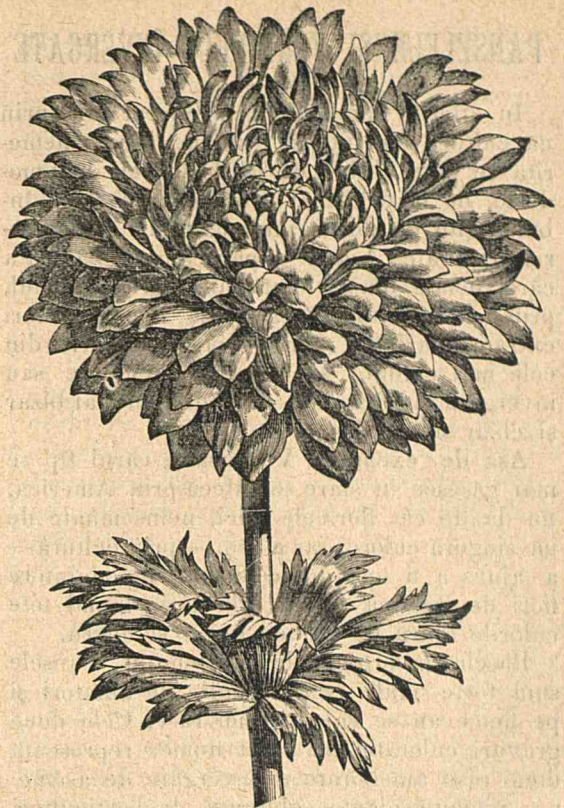
Panseauna tricoloră învêrgată.
(expl. în'acest număr),

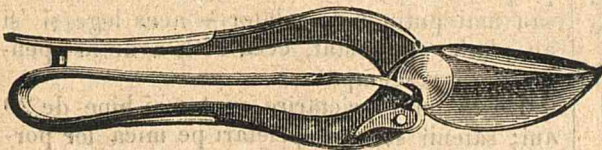
Verbena hibridă învêrgată.
(expl. în'acest număr).

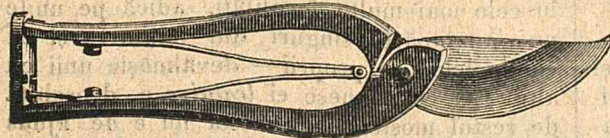
Anemona silvestris. (expl. în'acest No.)

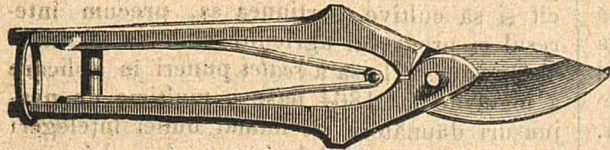
Anemonă cu florile de Crisantem mărime naturală. (expl. în'acest număr).

Secator Aubert. (expl. în'acest No.)

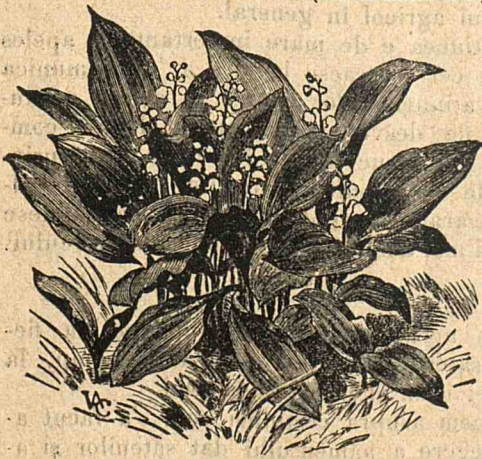
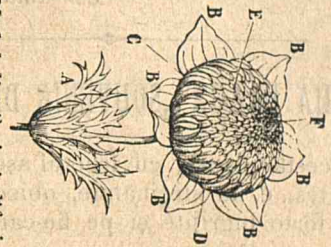

Secator Febvre. (ex. în'acest No.)

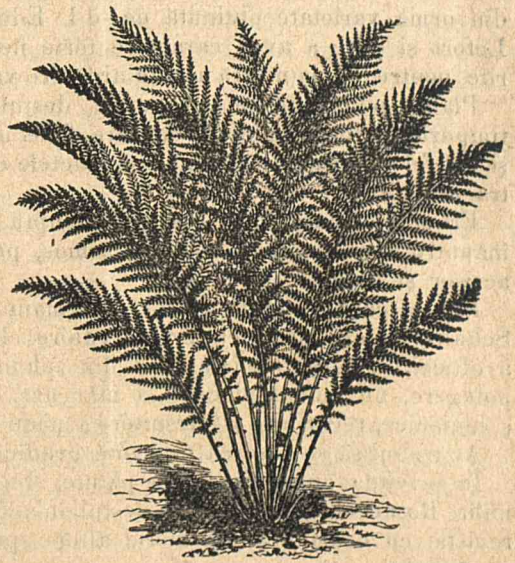

Secator Saladin. (ex. în'acest No.)

Modelul distribuției diferitelor părți a le florii unei Anemone (ex. în'acest număr).

Lăcrămioare. (expl. în'acest număr).

Aspidul ghimpos. (expl. în'acest No.)

PANSELELE ȘI VERBINELE ÎNVĚRGATE

În diferite rânduri s'a învederat cum prin uă cultură îngrijită și prin uă alegere nemerită se pôte abține, de la florile cele mai modeste, de la cele mai comune, rase noi înbunătățite, cu florile mult mai mari și mai variat colorate. Așa d. e. panseaua sêlbatecă a cărei petale d'abea sunt mai lungi ca caliciul, prin culturi îngrijite a ajuns a ne da flori extraordinari de mari și cu un colorit din cele mai ciudate și variate, unicolore sau învêrgate și pistruiate în modul cel mai bizar și chiar mirositoare.

Așa de exemplu Verbena a cărei tip se mai găsește în stare sêlbatecă prin America, nu da de cât floricele mici, neînsemnate de uă singură culóre, iar a rădi — prin cultură — a ajuns a fi una din cele mai înpodobitoare flori de grădină sau de glastăre, luund tôte colorile afară de galben curat și negru.

Rasele învêrgate de Verbine și Pansele sunt fôrte mult căutate, ađi, de amatori și pe fie ce an se capătă noi rase. Cele două gravuri colorate din acest număr representă două rase ameliorate și învêrgate de aseme nea plăcute plante, obținute de horticultori din străinătate cari se ocupă specialmente de aceste două plante.

Un amator de flori.

NOUA FRAGA „SOUVENIR DE BOSSUET.“

Acéstă plantă, cu fructul așa de savuros și sănêtos, e, în străinătate, obiectul unei culturi fôrte îngrijite și pe fie-care an se capătă varietăți noi.

Fraga »Souvenir de Bossuet« representată de ună din gravurele din acest No., e cea din urmă varietate obținută de d-l Eduard Lefort și pare a avea caractere fôrte nemerite pentru clima noastră așa de arđetóre vara.

Planta pe lângă că e robustă, destul de timpurie și fôrte rodnică, dar are foile mari și ast fel dispuse în cât umbresc fructele contra arđetórelor rase solare.

Fructul e mare, fôrte roșu pe d'asupra, iar înăuntru roșu deschis. E fôrte zemos, puțin acrișor și dulce.

Fraga care — dupe dnii Hoffmann și Schultz — are proprietăți vindecătóre chiar a ofitei, e, fără îndoială, una din plantele potagere, nu numai plăcute la mâncare, dar și igienice, rêcoritóre și înlesnitóre a mistuirii.

Ar trebui să se găsească prin tôte grădinele.

În privința culturai acestei plante, din familia Rosaceelor, am vorbit destul în acéstă revistă, cu ocașunea descrierii altor specii și varietăți.

Tótă greutatea pentru ca să ai tot d'auna

în grădină multe fragi, mari și rodnice, constă în a le răsădi în un pământ afinat, curățat de erburi, destul de mranitșos și nu prea expus sórelui. În a'i prăși și a nu 'i lăsa să se întindă, ci a modera reproducțiunea tând, primă vara și vara, ramurile ce se întind în lături.

C. C. D.

Contrariu obiceiului nostru d'a reproduce articole deja publicate, reproducem următorul futoemai cum s'a publicat la 20 Ianuarie 1885 în Gazeta Sătenului, fiind ș'acum de actualitate :

Pământ pentru cei ce n'au d'ajuns.

precum și regularea proprietăței sătenilor fôrți clăcași.

Buna, dar incompleta, lege promulgată la 15 August 1864, a desființat „o dată pentru tot d'auna și în tótă întinderea României clăca (hoerescul), dijma, podvedile, ăilele de meremet, carele de lemne și alte asemenea sarcine, datorate stăpânilor de moșii.“

Sătenii clăcași (pontași) au rēmas deplini proprietari pe cea-ce le a dat — mai mult sau mai puțin îndestulător — acea lege și 'și au plătit, catre stat, ceea ce le avansase pentru acea rēscumpărare.

De la improprietăre sunt mai bine de 20 ani; sătenii sunt proprietari pe mica lor porțiune, dar nu o au delimitată; stăpinesc, — în cele mai multe localități, adică pe unde nu s'au împărțit singuri din inițiativa și cu cheltuețele lor proprii — devălmășie unii cu alții. Cea-ce numesc ei *legiuire* e deosebită de restul moșiei, dar acéstă nu e de ajuns pentru ca sătenul să stăpânescă deplin, linișcit și să cultive, porțiunea sa, precum interesul și progresul agriculturii 'l va sfătuî.

Din acéstă lipsă a *realci* puneri în aplicare a legii de la 1864 nasc o mulțime de neajunsuri dăunătóre nu numai bunei înțelegeri între locuitorii aceluiași sat, dar chér progresului agricol în general.

Cestiunea e de mare importanță și apeles la tóți cei ce trăesc la țară a 'mi comunica observațiunile d-lor pentru ca acéstă cestiune să fie dezvoltată mai mult și mai complet. Pân'atunc' mă voi încerca a arăta principalele neajunsuri create din acéstă devălmășie, arătând tot d'o dată și cea ce gândesc că ar fi mai nemerit pentru îndreptarea rēului.

* * *

Prin acea lege rurală, după poziția fiecărui săten, 'i s'a dat pământ la câmp, la pădure, islaz și în vatra satului.

Trecem asupra cestiunei cum s'a făcut acea alegere a pământului dat sătenilor și asupra număróselor abuzuri săvârșite prin u-

nele părți; precum trecem și asupra cestiunei dacă, în unele localități, acea famoasă împroprietărire a ajutat întru ceva pe săteni, căci scim că mulți și au părăsit loturile date — neavând ce face cu niște pământuri inculte.

Că s'a dat puțin sau îndestulător pentru fie care, această cestiune e desbătută în diferite chipuri. Unii susțin că e d'ajuns căci acel lot mic, cultivînduse bine și îngrășînduse, va putea produce ca și cum ar fi fost mai mare. Noi credem însă că pentru trebuințele de ați, când acea porțiune s'a mai micșorat prin succesiuni și când nevoile sunt mai mari, sătenul n'are d'ajuns cu cea ce 'i a dat legea de la 1864.

Dar să ne înțelegem bine; prin acesta nu voesc a dice că acum trebuie o nouă împroprietărire a sătenilor ce necesită pământ de cultură, în moșiele particulare. Nul ci în moșiele statului, mici și mari, cari trebuiesc passtrate pentru săteni pe cât se poate de mult.

A face o a doua împroprietărire în moșiele particulare ar fi și nedrept, căci nu poți sili pe cine-va a 'și vinde ceia ce n'are de vîndare. Ș'apoi și acele moșii particulare nu s'au bucătit aproape ca și loturile sătenilor, fie prin vîndare, moștenire și altele?

Actul de dreptate însă trebuie făcut și pentru sătenii ce voesc a cumpăra și plăti. Nu vîd alt léc de cât acela ce 'l am mai arătat în No. 19 al acestei reviste adică:

„Remodificata lege pentru vîndarea bunurilor statului ar putea fi iarăși modificată în sens ca sătenul, iar nu numai capituliștii din orașe, să potă cumpăra în loturi nu numai mari dar și cât de mici; adică dupe puterea fie căruia.“

Dacă camerele legiuitoré ar lua această dispoziție n'am mai vedea mereu sătenii aler gînd după locuri. Nu voim ca statul să vîndă cu grăbire proprietățile sale, dar dorim ca să se dea preferință sătenilor, și moșiele nu numai de prin băragane ci și cele alte mici, ce se scot mereu în vîndare, să fie cumpărate numai de ei în loturi cât de mici chér.

Acésta e părerea noastră la care credem că se vor asocia nu numai sătenii, dar și proprietarii mari cari sciu a vedea nu numai interesul lor de ați, dar și... viitorul. Ideea nu e revoluționară; din contra, credem că nu sîntem înșelați, când afirmăm că e prudentă. Iar contradictoriilor mei le fac o simplă întrebare al cărui răspuns reese cu evidență în favorul celor ce susțin: — Ce vor deveni proprietățile d'lor când cele mai multe domenii și moșii ale statului se vor vinde, precum se urmésă, la marii capitaliști puțin dispuși d'a le revinde sătenilor? unde necesitatea, împinsă la eșces, va îndrepta ochii a câtor va milióne de săteni?

Se va obiecta pôte că cu timpul și pro-

prietățile statului se vor sfîrși. Așa este; meșteșugul însă, a omului prevădător, e a împinge cât de departe acel timp!! N'am cerut a se vinde d'odată tóte proprietățile statului dar credem că a sosit timpul a opri vîndarea la cei ce au d'ajuns pământ și a se începe mai mult vîndarea către cei ce n'au d'ajuns.

Pentru cei ce ar crede că emițînd aceste idei ași voi a'mi face popularitate, le răspund că de și în profesia mea de credință se coprindea și acest punct, dar în adunarea alegătorilor din ajunul alegerii col. III am ocolit cu intențiune această cestiune. Acum că alegerile au trecut sunt liber a spune — cu riscul d'a 'mi atrage ura multora — ceea ce ca cetățean român cred de datorita mea a spune!

* * *

Am đis la începutul acestui articol că foștii clăcași nu stăpînesc, în multe localități, în adevăr, ceea ce legea rurală le au dat, căci stau în devălmășie și nimeni nu se gîndesce a complecta obligațiunile, ce credem că reese din acea lege, pentru a 'i împărți între ei și a împietri miclele lor loturi.

Din această nepăsare pentru fostul clăcaș, reese mai multe neajunsuri, ast-fel:

În fie care primă vară sătenii se cêrtă când și împart locurile în legiuire. Ei nu sunt siguri că același loc o să 'l stăpînescă și la anul, sau când se vor împărți între ei și d'aceia n'au nici o rîvnă și iubire de peticuțul lor spre a 'l îngriji și îmbunătăți. 'L sêcă mereu cu arături și semănături de același fel și își răspunde când 'l povățuesci a duce pe el gunoiul sêu, că óre e nebun ca să îngrășe un loc unde nu scie dacă 'i va veni partea sa!

Cei mai săraci sunt tot-d'auna cei mai împilați și ce e mai trist, chiar de către consătenii lor. Ne fiind nici un semn între loturile provisorii ale fie-căruia cine e mai tare ară și posedă, cu anii, mai mult.

D'aci procese și câte tóte neorîndueli cari strică buna conviețuire într'un sat. Când lipsește vr'unul din sat sau dacă nu stă gata a 'și apăra dreptul sêu cu forța, e cotropit cu desăvârșire de vecinii sêi.

În vatra satului și la munte e și mai rău; nu arare ori vedem pe unii cu câte o căsuță fără curte, fără nimic, iar alții întinđînduse cu șiruri de case, coșare, armane și grădini pe locurile altora.

În fine, o învălmășală și o neșciință complectă de cât are fie-care și din care neșciință profită mai tot d'a una micii asupritori de prin sate. Și dacă asupritul vine înaintea judecătorilor, pentru ca să reclame în contra nedreptățirii ce 'i se face luîndui — lui care a plătit rescumpărarea — adesea ori tot

pământul, e trimis înapoi căci el n'are nici un act la mână cu care să constate cât posedă.

Această stare de lucruri trebuie să încetese și dacă sătenii nu pot ajunge la o înțelegere ca să și măsoare și împartă pământurile lor, guvernul să intervievă trimetând ingineri cari să i divida, să le împietrească locurile din vatra satului și de la câmp și să le dea fiecărui un act la mână asupra porțiunii lor.

Credem că chiar legea de la 64 obligă pe stat a divide loturile fie căruia, căci iată ce dice art. 15: »Izlazurile (iamașele) locurile „de finetă și arătură, rămase în proprietatea sătenilor, după decretul de față se vor hotărâni și pietruii, ingineri topografi îndestulători, *orinduși și plătiți de Stat*, se vor numi pentru fie care județ, spre a dirige și a activa lucrarea de mai sus.«

Apoi art. 17: »vetrele satelor se vor petruii și otărâni în modul arătat la art. 15.«

Aceste două articole trebuiesc aplicate fără întârziere, căci cu cât se va întârzi cu atât va fi mai greu. Sătenii foști clăcași și-au plătit toți răscumpărarea, prin urmare și guvernul trebuie să și îndeplinească obligațiunile sale, iar dacă i lipsește bani pentru găsirea acelor ingineri capabili să se începă cu ofițeri de la geniu, cum s'a făcut în Dobrogea. Iar dacă nici aceștia nu sunt îndestulători pentru totă țara, să se începă cel puțin pe unde e mai mare nevoie, dar să se începă o dată și cât mai curînd.

Foștii clăcași au așteptat de 20 ani, ore guvernul, prin perceptorii săi fiscali, i așteptă, pe ei, pentru plata dărilor?

C. C. Dăculescu

Correspondența Gazetei Sătenului din Lunca.

Domnule Director al »Gazetei Sătenului,«

„Noi am sperat veniturile țerei. Noi și nu, mai noi am adus bogăția în țara această. Dovadă, îndoitul preț mai mult prins din arenda moșilor statului de cum au fost până acum.“

A strigat pe toate tonurile guvernul d-lui I. C. Brătianu ori de câte ori i sau prezentat câte o ocaziune.

Și în tocmă ca omul pasionat pentru jocul cărților, care se pune a juca cu fii săi, alergînd la toate mijloacele spre a le lua banii, bucurînduse apoi că iau caștigat, fără a se gândi, nenorocitul, că și a desbrăcat casa sa, că și a sărăcit copiii săi.

Cine a plătit și plătește acele îndoite prețuri pentru moși? Streinii? Nu! țara — sau mai bine țăranul plugar — oameni serioși care și făcîu onoare pentru a fi plugari oameni care pună în acest scop capitaluri, vi-

te, munca, știința, experiența, din cauza scumpetei moșilor și a șicanilor de totă ziua și au perdut averile lor, și descurajându se, au părăsit plugăria. Astăzi n'au mai rămas din aceștia de cât prea puțini, cari și ei merg cu multă anevoință din o țară în alta. În locul acestora sau substituîți alte persoane care nu duc pe moșie de cât contractele cu care le au arendat. Și adunînd locuitorii le cuvîntă: »Sunt arendașii moșiei, vă fac cunoscut că moșiile sau ridicat la mezat cu îndoit preț, trebuie dar se scumpesc locurile și se ridică prețul învoelilor.«

Iar locuitorii de voe ori de nevoie se supun și primesc ori ce fel de condițiuni li se impun.

Arendașul nici mai mult nici mai puțin nu e de cât un simplu vătăf al Guvernului, care împarte locurile locuitorilor și aranjază învoelele nu fără însă a și calcula câșturile și beneficiile sale care toate sunt și rămân în sarcina locuitorilor.

Dacă se întâmplă ca anul se fie înelșugat și prețurile bune, căci acesta în țara noastră sunt niște întâmplări de la exterminarea pădurilor, ploile ori cad prea multe d'odată și neîntreprupte, sau nu cad de loc, și care și unele și alte sunt de o potrivă vătămătoare. Și consumația noastră interioară, nefiind nici o dată în raport cu producerile noastre, trebuie a aștepta totul de la străini.

După cum dicem dacă aceste avantaje le poate întâlni locuitorul, el e mulțumit că și a putut asigura hrana necesară, că și a putut scăpa puținele vite ce i au mai rămas în schimbul muncii sale, în cursul unui an; în caz contrar el își perde vitele sale, perde timpul său, perde munca sa și sărăcește.

Iar restul până la acoperirea câștului îl plătește arendașul cu totă garanția sa, care mai adesea ori nu e îndestulătoare; când se întâmplă mai cu seamă să fie unul dintre păsuții guvernului — și apoi o plăcă și el noptea de pe moșie. Ast-fel de o dată rămân cu toții săraci.

Dovadă, averea țăranului cum era cu câțiva ani în urmă și cum este astăzi.

Dovadă, sărăcia arendașilor și imputinarea lor.

Dovadă, mulțimea moșilor ne arendate.

Dovadă, urmărirea ce se fac prin toate districtele, a averii arendașilor dispăruți și rămași datori către Stat cu sume colosale.

Cauza dar a sărăciei țerei în general, și a țăranului în particular este scumpetea moșilor, cântată atât de duos de colectivitate, și acesta este partea întăia. Mergem mai departe.

Țara noastră este eminentă agricolă, deci cornul plugului este viața și sângele cu care mișcă. Barometrul și regulatorul ei, este starea plugarului.

Merge bine plugarul, belșugul, bogăția și veselia este pretutindenea.

Merge rău plugăria, creditul încetază, banul dispăre, micul comerț lăncezește și sărăcia copleşcă toate clasele societății.

Acestea fiind cunoscute și stabilite, care sunt înlesnirile și încurajările făcute pentru plugar?

Băncile agricole? Dar aceste au fost și este o nenorocire pentru țărănul nostru, precum au fost ori unde au fost înființate, condamnate apoi și isgonite.

Tarifal autonom? Frumoa și miraculoasă operă economică a guvernului d-lui I. Brătianu?

El a făcut ca vitele noastre din 200 și 300 franci cu care se vindea una mai înainte, să ajungă astăzi la 10 și 15 fr.

Cerealele noastre se fie umplute de gârgărițe prin hambare dacă nu ne convine a le desface pe 30 sau 40 franci chila de grâu din 80 și 100 cum se vindea mai înainte.

Plugarului îi trebuie nu mulțimea legilor cu care este îndopat pe totă ziua, unele mai întinse altele mai restrânse. Lui îi trebuie un plug bun, o grapă, o semănătoare, o treerătoare pe care să le potă găsi în țara sa, bune, practice, eține și prețul lor se fie plătit într'un chip lesnicios.

Plugăria are nevoie de ajutorul celor 18 până la 20,000 brațe cele mai tinere și vigurose care i se răpesc din sânul său pe tot anul numai pentru armata permanentă, și din care nu se mai reintorc de cât 15 sau 20 la sută și aceștia stricați, bolnavi, leneși și corupți.

Plugarul are trebuințe de credite și de bani pentru ași înzestra și organiza gospodăria, întâmpina necesitățile, rezistă și așteptă prețurile, și a nu fi silit spre ași perde munca sa fără timp, asvârlinduse în brațele cămătarilor fără suflet, căci Banca numită Națională, ia este o Bancă inter-națională și nici de cum Națională, beneficiind de ia numai streinii cari exploatează pe plugari.

Plugarul are trebuință de legi adevărate, practice, protectoare și încurajătoare muncii și averii sale.

Plugarul are trebuință de banii ce 'i se iau sub nume de garanție pentru plata a două câștiuri, pe care guvernul îi ține în punga sa 10 ani.

Ca acești bani se fie înlocuiți prin vite pe care să se potă servi arendașul în esplortarea moșiei, iar gunoierilor pentru îngrășământul locurilor storse și sărăcite. Din acăruia lipse noi nu vom putea ține pept concurenței streine ce face productelor noastre în calitate, cantitate și eținătate. Țara noastră numită o dată grănarul Europei se nu devie o dată, că chiar trebuințele sale să fie îndeplinite de la streini.

Ne găsim în fața unui pericol național, și

dacă nu se vor lua cele mai înțelepte și mai energice măsuri cu o oră mai înainte de sosirea teribilei catastrofe. O! atunci nici mulțimea generalilor nici numărul soldaților, nici colosalele și luesoșele fortificații, nu vor fi în stare de a scăpa țara de desăvârșita ei exterminare.

Plugarul care hrănește pe toți, care poartă în spinare și ține cu sudorea și sângele său armata, funcționarii și o mulțime de alți vampiri Plugarul care a susținut și menține onorea și creditul afară și forța în lăuntru. Nu au sosit ore timpul și pentru dânsul se țică: nu pot exista drepturi fără datorie, și să întrebe în mijlocul nenorocirelor sale, ce au făcut toate guvernele câte s'au succedat până astăzi fără osebire de culore sau credință?

Ce cugetă să facă guvernul actual, care se declară inspirat de sentimente mari naționale și care a declarat că va eși popular, pentru plugărie și plugar?

Primiți Domnule Director, vă rog, asigurările prea destinsei mele considerații.

I. Plesnilă.

Legenda despre tăiatul viei

„Nu mă iubesci, țică o dată vierului o via mică lacrămând; ba mai cu sēmă mă urești.

— Cum poți să spui acēta, mica mea copilă? Te iubesc ca te mine însu'mi; tu ai totă iubirea mea și toate menajările mele, și de multe ori și sudorile mele.

— Și ce însemneză acēta! mă chinuești neîncetat; mă tai necontentit, mă legi, 'mi smulgi lacrimi; mă urești, o ved bine; și afară de acēta mi'l au și spus.

— Dar cine 'ți a pus în cap acēta rea idee?

— Scăetele. El 'mi spunea mai deunădi: Pe mine mă iubesc mult, nu mă chinuesc, mă lasă cu totul liniștit și fac or ce voesc. 'Mi e milă de tine, biata vie; viața ta, dureroasă ta viață, trece cu dureri și lacrimi.“

Țicând aceste, mica vie plângea cu sughitări. Vierul mișcat relua îndată:

»Ce rău lucru sunt cuvintele rele! Sunt vrednice de a invenina cele mai bune inimi. Ascultă, via mea, ascultă pe un adevărat amic. Scăetele este o plantă rea, un inamic periculos; fugi de el după cum fugim de lup și de șarpe. Este adevărat că nu 'l taiă nici că'l cultivă; pentru că nu respătește nici ostenela omului, nu e bun pentru nimic; nu face pentru alt ceva de cât pentru a se pune la foc, și cel mult pentru a'l mânca asini; cuvintele sale sunt ca și ghimpii, sgarie pe proștii cari îi dă ascultare.

»Ascultă bine, iubita și buna mea vișoră,

o să'ți esplic conduita mea față cu tine; poți trebuia mai cu sémă s'o fac mai di'nainte; ai însă destulă minte în cât să aprobezi și să te supui mie.

„Dacă nu te tăiam, dacă prin prósta ta persistență nu priimiai cultivarea, nu era să produci alt de cât lemne și bețe și încă din cele netrebuincioase; nu era să produci de cât struguri fără gust și vin sălcii.

„In timpul culesului, când era să viu a te vedea, nu ași fi putut a 'mi reține supăra-rea, și uitându-mă la tine crunt ceea ce era să te faci să dorești a te ascunde sub pământ: Viă rea, era să'ți dic, mă ostenesc atăta pentru tine, sufer atâtea strămtori, și tu nu 'mi produci nimic bun; o să te scot din rădăcini și o să te arunc în foc. Ce era să dici atunci, viișóra mea, dacă mă auđiai dicând aceste? Ce era să dici dacă mă vedeai ridicând contra ta mâna pedepsitoare, gata a esecuta hotărârea?

— Cât era să fiu de nenorocită! răspunse mica viă.

— Ascultă dar pân' în fine, adăogă vierul. Dacă te cultiv, dacă priimești cu supunere tăerea și cele lalte lucrări, de care ai necesitate în tot cursul anului, deși plângi într'adevăr, nici că poți a'ți reține lacrimile, eu însumi care 'ți smulg lacrimile, piâng uneori cu tine împreună; dar aibi curagiu, după ce vom suferi ambii această crudă necesitate, lacrimile tale și lacrimile mele se vor preschimba într'o ți în bucurie.

»Fiind că te taiu, fiind că suferi cu răbdare această durerósă cultură, vei produce fructe, și fructe abundente și fórte dulci.

„Când va veni tómnă, când va sosi timpul culesului, voi dice rudelor mele, vecinilor mei și tutulor amicilor mei: Aideți să mergem să vedem viișóra mea. Rudele, amicii, vecinii nu vor refusa, și toți vor considera ca o serbare de a veni și a te vizita.

»După ce vor veni abia te vor vedea, și toți vor striga cu mirare: ce vie frumoasă! ce struguri frumoși! ce mari sunt! ce copii sunt! și vor tăia unu, vor tăia duoi, trei, patru, vor tăia pentru tótă societatea, negri, albi, aurii.... Și pe când 'i vor mânca cu poftă, va dice fie-care: Ce vie bună! valoréză aur. Fericit acela care o are, fericit acela care o cultivă.

»Ce vei dice, via mea, ce vei gândi când vei auđi și vei vedea aceste frumoase lucruri?

— Că sunt fericită! răspunse mica vie.

— Nimic mai drept de cât prosperitatea ta, iubita mea vie, reluă vierul cu seriozitate; dar bagă bine de sémă și fereșcete de mândrie, pentru că ea strică totul; bucură-te însă cu modestie și fii cu recunoșcință către acela de la care ne vine tóte bunătățile. Să nu fim nerecunoșcători către supremul creator, el este făcătorul tutulor bunătăților nó-

stre. In acea ți frumoasă nu mă voi mai intrista pentru lucrările mele și ostenelele mele; iar tu iubita mea vie, vei uita de lacrimile tale, pentru că se vor preschimba în bucurie.

»Acum dar, via mea, că ai înțeles conduita mea spunemi cu sinceritate sentimentul tóu: ce preferi, să fi tăiată, sau să nu fi tăiată?

— Ca să fiu tăiată răspunse imediat mica vie.

— Vei mai dice că te urăsc când mă vei vedea ținând ascuțitul instrument ca să încep tăiatul?

— Voi dice cu totul din contra, mă voi gândi că faci pentru binele meu.

De atunci mica vie, se lăsă a o tăia; și, de și plânge tot-d'auna, lacrimile ei însă se preschimbă tot-d'auna în bucurie.

P. P. Constanțianu.

Mișcarea țeranilor din Bolbóca (Măicănești) din județul R.-Sarat.

In privința acestei mișcări se span multe. Dăm următoarele detalieri pe care le avem de la d-l Procuror Popescu, care a făcut cercetarea.

Duminică, 10 Aprilie, sătenii din com. Măicănești erau adunați parte cu afaceri la Primărie, iar unii ca la zile de serbătoare. Fiind ast-fel strânși și cum se svonise prin sat că se pregătește uă reseclă, Primarul îi chiamă acasă la densus cu scop de a'i potoli și risipi, le spune că dacă au nevoie de porumb, este ordi să se împartă porumb. Sătenii atunci ripostéză că să le arate ordinul de dare de pământ ce a venit de la guvern cu No. 6, iar unii diceau de la 6 ale lunii curente. S'au îndreptat ast-fel cu toții spre Primărie cu Primarul și mai strângându-se și alți locuitori, s'au făcut ca 100 ómeni.

La Primărie când le spune Primarul că nu este nici un ordin de felul celui cerut de ei, sătenii cer să se arate Notarul, care trebuie să'l scie; unii proferéză chiar amenințări să 'l facă bucăți. In acest moment, ajutorul de primar povățuesce pe Notar să fugă prin dosul localului și, fiind simțit de săteni îl iau la bătaie. După acesta se pornesc asupra consilierului Sima Sandu, care era mai vechiu în primărie, pe care îl bat mai grav, învinovățându'i pe amândoi că sciu de ordinul pentru pământ și 'l au ascuns. Dupe care se liniscesc.

A doua ți, Luni, trecând la localitate Procurorul cu Directorul Prefecturii găsesc totul în linisce; cu tóte acestea acești ómeni mai cu pozițiune și autorități locale încă sub imperiul panicei, pe de o parte pricinuită din escesele din ajun, iar de alta fiind că era svonul că acele porniri aveau să se repete în dumineca viitoare. Este de notat că și în com. Rîmniceii câte-va voci aruncaseră cuvântul de *ordin pentru pământ*.

Se stabilește, nu cu multă greutate, de instrucțiune făptașii bătăii ajutorului de primar și consilierului, în număr de vr'o 14.

Era însă uă enigmă, cea-ce a motivat credința sătenilor că la primărie a venit ordinul pentru pământ, pe care îl definea cu numărul 6.

Se descoperi însă că sătenii din această comună, ca și din multe altele, merseseră, în timpul din urmă la Focșani, unde veduseră pe femeia Margareta Jecu, care, pe lângă că le a făcut petițiuni la Minister a li se da pământuri, le a împărțit nisce imprimare, intitulate: „*Improprietărearea țeranilor*,” în care se coprindea cam acestea: că în „Monitorul Oficial” No. 267 din 1887 s'a publicat uă lege pentru verificarea

pământurilor date în conformitate cu art. 5 și 6 din legea rurală; că apoi s'a dat ordine deslușitoare către administrație să se publice a-rea lege cum și cea care pentru a se dobîndi pământurile declarate vacante, în puterea acelei legi, adică a celor stăpînite pe nedrept, să se adreseze Ministerului de doritorii a le avea petițiuni până la 28 Aug. st 1887. Să areta că Primarii n'au publicat în deajuns legea și ordinele în cestințe, ascundîndule, așa că sătenii n'au putut profita de beneficiile legii.

Acesta a fost dar luat de săteni ca ordin pentru dare de pământuri și care a pricinuit acel atac al autorității.

Nonă dintre perturbatori au fost arestați și este de crezut, după acest esemplu și dupe luminarea sătenilor, că ordinea nu va mai fi turburată din această rătăcire.

Reporter.

DIN LOCALITATE

În seara de 9 Aprilie la ora 8, doi jitari ai sătenilor din comuna Amara observând doi omeni cu 4 boi la marginea semănăturilor locuitorilor, se apropie de dânșii și —fără a le adresa vr'un cuvînt— trase asupra lor cu pușca.

Unul din ei, anume Constantin Stoica Badiu, în etate de 20 ani muri îndată, iar frațele său scăpă cu fuga.

A doua zi se constată faptul și Doctorul O. Blasianu făcu autopsia cadavrului.

Se constată că mórtea proveni din pătrunderea creerului a alicelor unei pușci descărcate la uă depărtare de 4 la 5 metre.

Jitarii au fost arestați.

Starea semănăturilor de tómnă continuă a fi din cele mai bune. Grație multor ploii și a căldurilor din ultimele zile ele s'au dezvoltat în un chip plin de făgăduințe. Oarzele și ovésurile de primăvara, ce s'au semănat înainte de plóe, au răsărit și au crescut foarte bine. Unele porumburi s'au semănat și chiar au început a răsări; mulți plugari mai ales dintre săteni, nu 'și au sfârșit arăturile de porumb. D'asemenea multe vii au rămas nehărăcite.

D-l I. S. Urlățianu, s'a numit prefect al județului nostru. D-sa 'și a și ocupat postul său.

'L așteptăm să 'l vedem la lucru, pentru a ne pronunța.

D-l Nedelcu revisorul scolar de tristă amintire al județelor Focșani și R.-Sărat, a fost depărtat.

În locul acestui domn pe care 'l cunoșcea lumea numai prin nerușinatele sale ingerințe la alegerile de deputat al colegiului al 3-lea de R.-Sărat, s'a numit d-l C. Stefu.

Bugetul ordinar și al drumurilor comunei R. Sărat pentru exercițiul 1888-89 s'a aprobat de Minister cu mai multe modificări. Astfel că coprinde:

266,862 lei 38 b.	la Bugetul ordinar venituri.
262,744 > 22 "	" " chelt.
4,118 > 16 "	excedent.
43,753 > 49 "	Budg. drumurilor la venituri și cheltueli.

Societatea mescrișilor români de bine-faceri și economii, e numele noii societăți ce s'a format în orașul nostru.

Societatea număra pîn'acum 65 membri fondatori.

Dorim deplină isbîndă acestei societăți.

X.

DIN ȚARĂ

Șcirea noii vitejii unguerești d'a condamna la un an închisore pe d-l Ioan Slavici, a produs o foarte rea impresie. Redactorul *Tribunei* din Sibiu a fost osîndit pentru că, vedînd existența nemașiarilor amenințată, a scris un articol prin care îndemna pe români, a lupta pentru naționalitatea și libertatea lor.

Se țice că Camerele vor fi disolvate pe la 10 Maiu.

Înțelegerea stabilită între șefii opozițiunii unite și guvern, din cauza neținerii din partea guvernului a unor angajamente, se consideră ca neexistentă.

D-l Alex. Ciurecu, unul din românii expulsați de guvernul colectivist, în urma revocării ordinului de expulsare, s'a întors în București. 'I s'a făcut uă frumósă primire.

La alegerile suplimentare pentru Cameră ce s'au făcut denuădi, în câte-va județe, candidații colectiviști au căduț, d'abea căpătând câteva voturi.

X.

Cu acest număr fie-care cetitor al Gazetei Sătenului primește două planșe colorate, trase pe uă singură fîe de carton —pentru încadrăt,— reprezentând două alegorii —Iarna— colorate de Kaemmerer.

Buletin Comercial.

În portul Brăila în ziua de 19 Aprilie s'au făcut următoarele cumpărări:

Grân	2220 hectol.,	58 $\frac{3}{4}$ libre,	9,40 lei în aur.	Caic.
"	1200 "	58 $\frac{1}{4}$ "	8,—	idem Mag.
"	450 "	62 $\frac{1}{2}$ "	11,60	idem "
"	2000 "	60 "	9,95	idem "
"	2000 "	61 $\frac{1}{2}$ "	10,90	idem "
"	3500 "	61 "	11,75	idem "
"	4000 "	60 $\frac{1}{4}$ "	10,60	idem Caic.
Secară	4520 "	56 $\frac{1}{2}$ "	6,—	idem Șlep.
Porb.	1200 "	60 $\frac{3}{4}$ "	8,50	idem Mag.
"	3600 "	60 "	8,50	idem "
"	1200 "	60 $\frac{1}{2}$ "	8,50	idem "
"	850 "	59 $\frac{1}{2}$ "	8,15	idem "
"	750 "	57 "	7,50	idem "
Orz	1800 "	46 "	5,50	idem "
"	1200 "	49 $\frac{3}{4}$ "	6,20	idem "

Agiul 15 $\frac{35}{100}$ la $\frac{0}{100}$.

MISCELLANEA

INFLUENȚA ÎNGRĂȘĂMINTELOR A-SUPRA BÔBELOR DE SOJA. Cititorii noștri au avut studii și gravuri reprezentând această leguminosă de curând introdusă și la noi.

Dupe decedatul d-n Levallois, care s'a ocupat mult de această plantă, Soja dacă se sémână în loc prea îngrășat dă puține bobe și multe foi. Deci Soja e uă bună plantă pentru locurile slabe.

UĂ MODĂ CIUDATĂ. Din fericire moda purtării giuvaericalelor, pietrelor scumpe, părea, acum vr'o câți-va ani, a diminua în extensiune; din nenorocire ea însă, apărea sub o altă formă, pôte mai puțin sêlbatecă, dar de sigur tot ast-fel de costisitoare. Mulți în'adevăr au vëdut — prin baluri mai ales — purtându-se piatrăriele — în loc d'a fi atârinate la urechi, gât și degete — prin pâr, pe rochii și pe... în-căltăminte.

Dar ce e ciudat de tot, e că aflăm — dintr'un jurnal din Louisville (Kentucky) — că, în New-York și alte orașe mari din Statele Unite a le Americi, s'a stabilit următoarea modă printre tinerele fete d'acolo:

»Își încrusteză dinții din 'ainte cu diamante care strălucesc de câte-ori surid.«

Acastă modă, care are totă aparența d'a fi uă glumă americană, n'ar trebui — p'aceste vremuri de superficialități — să surprindă pe nimeni!

ESENȚA DE ROSE ÎN BULGARIA. În valea trandafirilor (Kezanlyk) din Bulgaria, e centrul unei din cele mai de căpetinii branșe a industriei naționale bulgare — a esenței de trandafiri. Acastă producțiune a arbustului, crescut la adăpostul vânturilor de nord, grație Balcanilor, e foarte mare și bănosă. Se exportă pentru parfumeriele și săpunăriele din Paris, Constantinopol, din Germania, numai în 1885 pentru 1.100.000 lei, adică 1650 kilograme.

NU VĂ ȚINETI URECHILE STRÂNSE

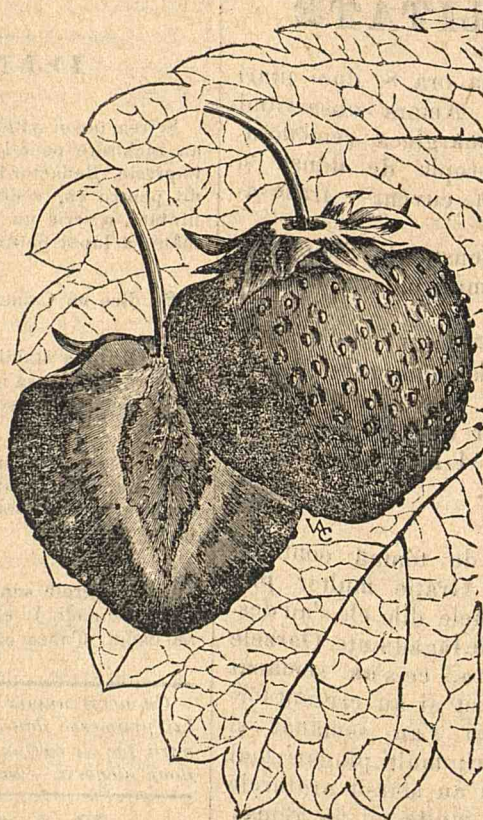
ȘI ACOPERITE! Unele femei, care au obiceiul d'a se înbrobodi, 'și acoperă și urechile.

Pe lângă că această strângere și acoperire a pavilionului urechei, produce slujirea formeii acestui organ cartilagos și a laturilor sale, care se lățește, își perde esteticele sale undulațiuni, să înmoe, și eczema apare în dërêtul pavilionului între cele două suprafețe cutanee în contact.

Apoi s'a constatat că această strângere și acoperire a pavilionului urechei e una din principalele pricini a surdeniei.

FRAGI COAPTE ÎN APRILIE! Iată un nou mijloc pentru a avea în Aprilie delicioșele fructe a le fragei:

Către finea lunei Iunie răsădești, în un loc gunoios, tinere tulpini de fragi. Peste 6 săptămâni le răsădești în glastăre de 16 centimetre, pe care le îngropi pe 3 sferuri în un loc cu sôre și aer. Când începe să înghețe scoți glăstărele cu fragi și le ții — aerisindule din timp în timp — sub gémuri sau în vr'o seră-rece. Către finea lunei Februarie aședi glăstărele pe straturi de gunoiu acoperite cu gémuri. Când e cald și sôre le descoperi de gémuri. Ast-fel tratate, fragele, vegeteză cu atâta grăbire, în cât încep a rodi de la începutul lunei Aprilie.

Noua fragă „Souvenir de Bossuet“ (Expl. în'acest No.)

GRAVAREA OULELOR DE PAȘCI.

Scrii sau desinezi, cu uă pensulă muiată în cêră, pe côja oului. Dup'acesta ții oulele, ast-fel scrise 2 sau 3 cêsuri în oțet tare; după care timp le scoți și vești, cu mirare, că scrisul sau desenatul a rămas în relief. Acesta din causă că oțetul a descompus și topit calcarul côjei în tôte părțile unde n'a fost protejat de cêră.

Pentru a se putea păstra mai mult timp asemenea ouă gravate e bine a se suge (vida) înainte și când se vără în oțet a se astupa cu cêră borticelele.

Un econom român.